

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

C. kr. kmetijske družbe

za vojvodino kranjsko.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznani) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na vsi strani 90 K, na $\frac{1}{2}$ strani 60 K, na $\frac{1}{3}$ strani 30 K, na $\frac{1}{4}$ strani 15 K in na $\frac{1}{8}$ strani 8 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta. Vsaka vrsta v »Malih naznanilih« stane 30 h.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 7. V Ljubljani, 15. aprila 1915. Letnik XXXII.

Obseg: Soseđa Razumnika konjereja. — Iz kmetijskega sveta na Dunaju. — Skropljenje in žveplanje vinogradov. — Občni zbor novomeške kmetijske podružnice. — Vprašanja in odgovori. — Družbene vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — **Inserati.**

Soseđa Razumnika konjereja.

(Dalje.)

Čednik je zopet povprašal Razumnika: »Ali se v bicljih nazaj pošibljenih nog ne more več popraviti?«

Ta mu odgovori: »Poizkusiva zaenkrat žrebetu poviti oslabljeni del noge. Že večkrat sem videl, da je povijanje uspešno pomagalo.«

»Kaj pa potrebujem, da morem pravilno poviti nogo?« je vprašal Čednik.

»Predvsem je za to potrebno nekaj metrov platnenega povoja, polno ponvo mizarskega kleja (lima) ter nekaj vate,« je odvrnil Razumnik. »Klej dobiš pri mojstru Jernaču, povoj in vato pa v lekarni ali drogeriji.«

Čedniku bi bilo pač hudo, če ne bi mogel obvarovati drugega žrebeta, zato hitro pošlje sina po omenjene stvari.

V kratkem je bilo vse pripravljeno in tudi klej je bil že staljen in tekoč.

Čednik in sin sta držala žrebe. Razumnik je namazal nekaj vate s klejem in jo polagal okoli noge tako, da je bila ta od kopita gori do vrh biclja zavita v tenko plast vate. Nato je trdno ovil v kleju dobro namočen povoj vrhu vate. Medtem, ko je Razumnik povijal nogo, je Čednikov drugi sin zopet dobro in na debelo mazal klej na povoje.

Po preteku četrt ure je bil bicelj dobro povit (glej podoba 19.) in klej je tudi že postal popolnoma

trd, poveza mu je torej nogo v biclju tako dobro držala, da se ista v biclju ni mogla več vpogibati navzad.

Čednik je zaklical ves vesel: »To je pa hitro pomagalo! To sredstvo je pa res dobro, čisto enostavno in tudi ceneno.«

»Upam, da bo obveza nekaj časa dobro držala,« je dejal Razumnik.

Zrebe se je obveze kmalu privadilo. V pričetku je stopalo nekam čudno, pozneje je pa že bolje hodilo.

Nato sta spravila mlado žival v hlev.

In kaj najdeti v hlevu? — Vranec je ležal mrtev na tleh.

»Revež je že rešen vseh težav,« je dejal Razumnik. Čednik je bil seveda tega zelo žalosten, kajti še vedno je upal, da mu vranec ozdravi.

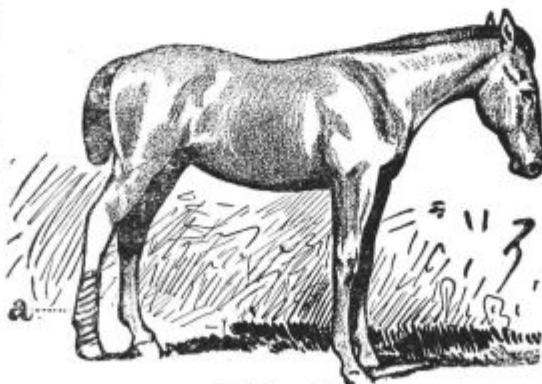
»Rad bi pa res vedel, kaj je bilo žrebetu,« je rekel Razumnik. »Ali ga smem preparati?«

»Seveda, to lahko storiš, Razumnik!« je odvrnil Čednik. »Sem

pa tudi sam jako radoveden.«

Spravili so žrebeta vunkaj. Razumnik je vzel v roko nož in odprl žrebetu trebušno in prsno duplino. Našel je precejšnjo množino vode v obeh, pa tudi v obsrčju je je bilo veliko. Srce je bilo bledičasto in nekam velo. Sploh je bilo povsod jako očividno spoznati, da je imelo žrebe zelo slabo kri.

»Žrebe je poginilo vsled vodenice in slabokrvnosti,« mu je pravil Razumnik. »Vzrok temu je slabi zrak, zanikarni prostor in pomankljivo pregibanje na prostem,

Podoba 19.

Nikakor še ni dovolj, da imaš dobro kobilu in da jo pripuščas k dobremu žrebcu. Če žrebeta niso v dobrih hlevih in če jim poleg tega še manjka gibanja na prostem, ne bo iz njih nikoli nič prida. Poleg dobrih plemenskih živali je neobhodno potreben primeren hlev in tekališče ali pa paša.

Ostalo žrebe je Čednik pošiljal vsak dan na Razumnikov žrebetni pašnik. Poveza se je izvrstno obnesla; ko so jo po preteku štirih tednov zopet odvzeli je bila noga v biclju že dobra in utrjena. Pa tudi sicer je žrebetu paša dobro dela, kar je bilo takoj na njegovi zunanosti opaziti.

Razumnik je svetoval Čedniku naj daje žrebetu kozjega mleka. Čednik je ubogal in mu dajal vsak dan po dva litra kozjega mleka.

Ko se je bližala zima in je bilo treba zapustiti pašo, je iz žrebeta že postala lepa žival.

Hlev je Čednik že davno preuredil. Ležišče je bilo dovolj veliko, suho in toplo. Tudi je bil hlev vedno dobro prezračevan. Vsak dan je spustil Čednik mlado žival po nekaj ur na dvorišče, četudi je bilo slabo vreme in žrebe se je kazalo jako živahno.

Slednjič je živalca dorasla in je bila lepa in močna.

Ko bi Čednik ne bil poslušal Razumnikovih nasvetov, bi bil gotovo tudi ob drugo žival, ktere je sedaj tako vesel.

J.

Iz kmetijskega sveta na Dunaju.

Predsednik c. kr. kmetijske družbe gospod kom. svetnik Fr. Povše, ki je predsednik poljedelskega odseka kmetijskega sveta na Dunaju, poroča v seji izvrševalnega odbora tega sveta sledeče:

Kmetijski minister je dne 22. marca t. l. povabil izvršilni odbor kmetijskega sveta v posvetovanje ter je istemu prijavil razne odredbe glede po vojni nastalih gospodarskih razmer, obenem pa izrazil željo, da mu člani tega odbora izrazijo svoje želje za njegove nadaljne odredbe.

Predvsem je govoril o svojih odredbah in oklicih zaradi intenzivnega obdelovanja polja, da se, kolikor je le mogoče, pridela živil, osobito žita za prehrano vojaštva in prebivalstva, ker je uvoz žita po nam sovražnih državah onemogočen. Priznal je nemale ovire, ki se stavijo dosegi te svrhe, ker je toliko najboljših kmetovalcev pozvanih v vojsko; istotako da se je od kmetovalcev rekviriralo toliko konj, da se je omejilo dobavanje za večje pridelovanje živil prepotrebnih umetnih gnojil ter je obžaloval, da se je marsikaj tudi od strani kmetovalcev prepozno storilo za osiguranje potrebščin za intenzivno poljedelstvo. On je vse potrebno storil in tudi dosegel, da je vojna uprava prepustila 500 vagonov žveplenokislega amoniaka, a žal, da osrednja zveza gospodarskih zadrug na Dunaju ni do določenega termina posegla po tej množini, in ker je bila vojna uprava v veliki potrebi, je po preteku določene dobe zasegla tudi to množino tega gnojila, ktero bi bilo tako v prid našemu poljedelstvu, ker čilskega solitra sploh ni dobili iz inozemstva, produkcija apnenega dušika v Dalmaciji je pa tudi omejena.

Prešel je potem na veliko pomanjkanje delovnih moči in rekel, da je vse storil, da bi se begunci, pa tudi ujeti Rusi porabili za poljedelstvo in zato je posredoval, da je vojna uprava privolila v to, da je znižala prvotno določene oddelke 200 mož na 30 mož, tako da je mogoče take delovne moči tudi manjšim posestnikom jemati, osobito če se z županstvom dogovoré, da porazdele te delovne sile med sosede v eni

vasi. Obeča vse storiti, da se te delovne sile izkoristijo za poljedelstvo. Galiskih beguncev je na tisoče dobili ter se je v tem oziru obrniti na prof. dr. Gorskija na Dunaju, ki načeluje pisarni, ki posreduje za delo beguncem; izraža še željo, da bi naši posestniki ne prezirali te prilike pridobiti si delovnih moči ter da naj bi jih kmalu naročili, ker omenjena posredovalna pisarna je že v dogovoru s posestniki v Nemčiji, ki žele dobiti več tisoč teh delavcev-beguncev.

Priznava pomanjkanje vprežne živine, zato je izposloval od vojne uprave, da se po nizki ceni prepuste od vojne uprave izločeni (prebrani) konji, ki so za naporno vojno uporabo nesposobni, za poljedelstvo pa še porabni; priznava, da je to sicer zelo mala odpomoč, vendar vsaj nekaj v pomoč onim, ki so morali dati vojski svoje konje. Do teh izločenih konj imajo pravico oni posestniki, ki so se jim konji odvzeli.

Poroča potem o svoji odredbi, da je s 1. marcem poslal v Galicijo in Bukovino 600 državnih žrebcev, ktere je rešil pred invazijo sovražnika, da so na razpolago za uplemenitev ne le kobil raznih konjerejcev, ampak tudi za uplemenitev kobil, ki so sedaj v porabi vojske ter ima namen, da se bodo po končani vojski vse tako uplemenjene vojaške kobile izročile kmetovalcem, osobito onim, ki so morali dati vojski svoje kobile v nadaljno rejo in porabo.

Glede količine za prehrano posamezne osebe na kmetih rad priznava, da je na 240 gramov določena množina pač minimalna, a biti mora tako, ker razen koruze je zaloga drugega krušnega žita zelo pičila (pšenice, rži).

Nato smo prišli do besede člani tega ožjega odbora in navajam, kar sem kot delegat za našo deželo urgiral, oziroma zahteval in kar so drugi člani sprožili, kar bi tudi nam, sploh celi državi, bilo v prid.

Najprej sem navedel, da se tudi mi v polni meri zavedamo resnosti časa, da vpoštevamo ministrove pozive, da naj kmetovalci zastavijo vso svojo silo in skrb za intenzivno pridelovanje živil, pripomnil sem pa, da je pri nas že več let, vsled izseljevanja najboljših moških sil v Ameriko, neko pomanjkanje poljedelskih delavcev, a da je naš pridni poljedelec vseeno skrbel za izkoriščanje slehernega koščka, sleherne pediti zemlje, tako da je celo prišel v nekterih krajih v kolizijo zaradi obdelovanja parcel, ki so v zemljiškem katastru odbrane za gozdorejo. Tudi sedaj ume naš kmetovalec svojo nalogo in že zaradi velikih cen za žito, krompir, zelenjavo, fižol, za prasiče, goved in konje sam želi, da bi kar najbolje mogel vso svojo zemljo izkoristiti. A pomanjkuje mu delovnih moči, saj so najboljši delavci, nebroj kmetskih gospodarjev morali oditi v vojsko in nebroj kmetij je, na katerih ima kmetska žena z obilico malih otročičev sama vse oskrbeti v domu, v hlevu in na polju! To so gola dejstva, in prav v tem tiči velika nevarnost, da bo marsiktera kmetinja morala ostati brez intenzivnega obdelovanja. A toliko pa smelo trdim, da se bo po možnosti skrbelo, da bo polje vsaj za silo obdelano in zato vzbuja pri nas dolga kazni, celo zapor onim, ki ne bi obdelali vsega polja, dokaj nevolje; morda je ta zagrožitev potrebna za druge kraje, pri nas, ko imamo itak pičlo polja, je vsaj odveč. Naj kličem v spomin gospodom, ki so se kdaj vozili po južni železnici, male kotline, doline po Krasu, ki pač živo spričujejo, kako izkorišča pri nas kmetovalec slehern košček dobre zemlje.

Dejstvo tedaj, da je večina naših malih kmetij brez svojih pridnih kmetskih gospodarjev, in živa potreba, da se res vsaka ped zemlje izkoristi za pridelo-

vanje živil, pač opravičujejo našo vsestransko prošnjo, da se vsaj za glavno spomladansko delo, potem seveda za čas košnje in žetve oprostite vsaj za par tednov vsi kmetovalci, da prihite domov, da pripomorejo ob najnujnejšem delu, pridna kmetica bo že potem s podvojeno pridnostjo od ranega jutra do pozne noči zvršila nadaljna dela, pletev, okopavanje itd. Zato naj gospod kmetijski minister zastavi vso svojo silo, da se bo ta določitev vlade in vojne uprave glede začasnih dopustov v kar največji množini resnično zvršila, in kjer ne bo mogoče odpustiti črnovojnikov, ki so v bojni črti, naj se pa z vso silo in skrbnostjo zvrši to, kar je g. kmetijski minister sam poudarjal, da se bodo tudi vojaki, ki so v bližini, za časa največjega dela na polju odredili v pomoč kmetijam, da pomagajo vsaj najnujnejše delo opraviti.

Kar velja zaradi delavcev, isto velja tudi zaradi vprežne živine, ker že v drugo so morali razni posestniki odstopiti svoje konje v vojno porabo. Zato prosim, da to tudi za vse druge dežele velja, kar se izvaja — kakor nam je povedal zastopnik nemškega kulturnega sveta na Češkem ekselencja Schreiner — v kraljevini Češki, da komisije, ki nakupujejo konje za vojno, vse kobile, ktere so bile pripuščene in se lastnik izkaže z listom o plemenitvi, brez vsakega nadaljnjega presojanja, ali se uplemenjene izvzamejo; da, celo to, če dotični gospodar dokaže z uradno listino, da je dotična kobila namenjena za pleme (to mora c. kr. veterinar ali konje-rejski odsek potrditi) zadostuje, da takih kobil ne vzamejo. Ker se ima pri nas v mesecu aprilu nadaljevati popisovanje in pozneje nakupovanje konj, naj kmetijski minister tudi za naše kraje posreduje to, kar bo vsaj za bodočnost naše domače konjereje koristno. Posebno pa naj kmetijski minister vpliva na to, da se našim kmetom, ki so morali oddati konje vojski, kolikor mogoče kmalu nakaže takih izločenih konj in da po končani vojni tudi na naše južne dežele odpade primeren del vojaških konj, ne tako, kakor se je sedaj zgodilo, da se je nekaj sto visoko brejih kobil izločilo iz vojne porabe in večinoma prodalo v severnih deželah. Posebno pa naj se že vendar izplača kmetom denar za konje, vozove in komate, ker sedaj ni denarja, da bi si gospodarji kupili konj.

Nato sem urgiral, da kmetijsko ministrstvo skrbi za to, da se naročeno žitno seme (spomladanska jara pšenica) vendar od oblasti na Češkem izpusti in nam more dobavitelj naročeni vagon semenskega žita poslati. Brez potrebnega dobrega semena ni misliti na žetev.

Sprožil sem tudi zadevo dobave vina za armado in obžaloval, da se je vsa dobava dala enemu velikemu vinotržcu ter prezrlo gospodarske zadrage, ki so pošteno naravno črno vino ponudile vojni upravi po dokaj ugodnih cenah, kakor na primer tukajšnja zadruga, ki bi bila spravila 6000 hl dobrega vina skupaj.

Minister je nato odgovoril, da je pri tej dobavi šlo za hitro dobavo enotnega medicinskega vina (črnega), da pa bo vojna uprava zopet še večjo množino vina nakupila, in zato se bo do vojne uprave obrnil, da se gospodarske zadrage v prvi vrsti vpoštevajo pri dobavanju.

Končno sem poudarjal resnost položaja tudi glede naše živinoreje. Živali se ne dajo v par mesecih vzrediti, v to treba let. Zato naj bi se fond za povzdigo živinoreje, ki se je leta 1909 za dobo 9 let ustanovil z letno dotacijo 6 milijonov kron, redno izrabljaj, in ker sem bil jaz poročevalec v državnem zboru za ta zakon, ki je bil od vseh strank sprejet, prosim kmetijskega ministra, da izposluje pri finančnem ministrstvu pritrjenje

za redno izrabo tega fonda; žal, da minister v svojih odgovorih na razne želje članov ni reagiral.

Naj še omenim, da se je kmetijski minister izrazil, da je vedno pripravljen posredovati, da se kmetom brez odloga izplačajo kupnine za konje in vozove, zato naj se mu sporoče taki slučaji. Temu pristavljam, da bo kmetijska družba radevolje kmetijskemu ministru sporočila vse take zadeve, kakortudi deželni odbor, ki je istotako interveniral pri ministrstvu za točno izplačevanje kupnin za oddane konje in oprave.

Razpravljalo se je mnogo o žitu, in minister je povedal, da bo izdana v kratkem naredba, ki bo prepovedala zaaranje prihodnje žetve in vse že dosedaj sklenjene take kupčije razveljavila; temu so vsi člani pritrdili, ker draginja narašča in špekulantje si hočejo zasigurati nekaj žitni monopol, da bi potem narekovali cene žitu. Sicer je pa sedaj imenovana posebna osrednja komisija za vojno žito in ta bo v pravem času morala skrbeti, da bo žetev prišla ljudstvu v korist in ne nekterim špekulantom, ki celo v tako resnem času iščejo le sebe in svoje koristi.

Ne morem in ne smem tega poročila končati, ne da bi tudi s tem spisom klical: varčujmo, ker sicer nam bo zelo trda šla za vsakdanji kruh!

Škropljenje in žveplanje vinogradov.

Ker se še vedno sliši tarnanje kmetov-vinogradnikov, da nimajo dovolj potrebne galice, da bi mogli škropiti svojih vinogradov, sporočam sledeče:

Razmeroma je dežela Kranjska z galico v Avstriji najboljše preskrbljena in vsak, kdor se je za to brigal, je od kmetijske družbe dobil vsaj toliko galice, kolikor je rabi za najhujšo silo.

Dalje je kmetijska družba priskrbela perocid, ki mu mnogi, ker je nekaj novega, še ne zaupajo, pa gotovo po krivici, kajti najboljši avstrijski strokovnjaki so prepričani o njegovem popolnem učinku.

Končno nam ostane še eno, pri nas (tudi od podpisanega) že izkušeno sredstvo, „Tenax“ (beri tenaks).

Tenaks je modrikast prašek, ki obstoji iz zmlete galice, sode in žveplenokisle gline.

Zadnja je primešana zaradi tega, da galica na listu bolj drži, soda pa namesto apna. Raba tenaksa je zelo preprosta. Za 100 l vode se odtehta 1½ kg do 2 kg tega praška, se vrže v vodo in se z njo dobro premeša. Prašek se hitro raztopi in škropilna zmes je pripravljena.

Pripravlja se jo torej jako hitro, sproti, če je treba za vsako škropilnico posebej. V tem slučaju se vzame za vsako škropilnico 15 do 20 g (2 deke) tenaksa.

Tenaks se dobiva v vrečah po 5, 25 in 50 kg. V vrečah po 25 in 50 kg stane sedaj na Dunaju 180 K za 100 kg. Vožnjina ne stane veliko, ker je za polovico znižana. Tenaks se dobiva pri tvrdki: Dr. G. Heiner & Co, chemisches Laboratorium, Wien VI., Mollardgasse 69.

Priporočam tistim vinogradnikom, ki še nimajo ali ne dobe potrebne galice ali perocida, da se takoj preskrbijo s tenaksom, kajti tudi tega sredstva bo kmalu zmanjkalo.

Svetujem tudi trgovcem na deželi, da si nabavijo tenaks, ker bodo s tem zlasti manjšim vinogradnikom, ki so vajeni kupovati galico po kilogramih v prodajalnah, zelo ustregli.

Dalje opozarjam vinogradnike, da oddaja c. kr.

kmetijska družba v Ljubljani jako fino, bolonjsko žveplo. Priskrbite si torej tudi tega.

Kakor galico (perocid, tenaks) in žveplo, tako si je pa treba nabaviti tudi potrebne škropilnice in žveplalnike že sedaj, ker se jih pozneje ne bo dobilo. Opozorjam na to vinogradnike še posebej.

Kot najboljše izkušene škropilnice „Avstrija“ stanejo sedaj po znižani, tvorniški ceni z zaboječkom vred na Dunaju 35 K 66 h, žveplalniki, ročni 10 K 20 h, nahrbtni od 26 K 90 h do 31 K 70 h. Kdor želi teh strojev kaj naročiti, zglesi naj se takoj pri podpisancu.

B. Skalicky,

c. kr. vinarski nadzornik v Rudolfovem.

Občni zbor novomeške kmetijske podružnice.

Od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil 2. junija 1913, so se tudi za kmetijsko podružnico razmere v marsičem izpremenile. Padlo je število članov, ker je mnogo poklicanih na vojsko. Trpi pa tudi podružnično gospodarstvo, zlasti zaradi pridelovanja in oddaje trt. Po trtah ni nobenega popraševanja, ker se ni to zimo nič rigolalo. Trpi pa tudi kmetija vobče, ker manjka v podružničnem okolišu delovnih moči in delovne živine. Spomladno delo se bo še kako opravilo, največje težave pa bodo nastale ob času košnje, žetve in ajdove setve. Podružnica bo morala svoje delo v trtnici omejiti, zato pa po možnosti razširiti sedanjo drevesnico. Po teh uvodnih besedah je poročal načelnik Rohrmann, da je štela podružnica l. 1913. 224 članov, l. 1914. 229 in da šteje sedaj l. 1915. samo 172 članov. Spominja se pri tem članov, ki se nahajajo na bojišču in žrtvujejo za domovino, med njimi tudi tajnika Zdolška, ki se nahaja v ruskem vjetništvu. Mnogo je pa še gospodarjev, ki bi morali pristopiti k podružnici, če bi imeli kaj več stanovske zavesti in združnega duha. Odbor podružnice je bil sestavljen iz devetih članov. V njem so delovali poleg načelnika sledeči člani: prošt dr. S. Elbert, J. Jakše, J. Košak, adjunkt A. Lapajne, F. Medved, župnik J. Porenta, vin. nadzornik B. Skalicky in strok. učitelj R. Zdolšek. Razen tega je imela podružnica še 25 zaupnikov po raznih krajih podružničnega okoliša. Odbor je imel l. 1914. pet sej. Kot delovodja v trtnici in drevesnici je bil nastavljen Fr. Banič.

Kakor v prejšnjih letih je tudi l. 1913. in l. 1914. pospeševala podružnica vse kmetijske panoge, zlasti pa vinogradništvo in sadjarstvo. V teh letih je pridelala podružnica skupaj 47.548 cepljenk, 30.400 bilf in 111.600 ključev. Od teh je prodala le 23.145 cepljenk in le 9520 bilf. Pocepilo se je pa v teh letih skupaj 63.200 ključev. Popraševanje po trtah je začelo tako pešati, da se bo že letos en del matičnjaka opustil in porabil za povečanje drevesnice.

Z ozirom na slabe vinske letine zadnjih let je prosila podružnica vlado za podporo 2000 K, ki bi se porabila za nakup umetnih gnojil za vinograde. Podpora je bila odklonjena. L. 1914. se je priredila na Grmu razstava različnih trtnih škropilnic in žveplalnikov. Podružnica je priskrbovala vinogradnikom modro galico in žveplo in se je oddalo v letih 1913 in 1914 skupaj 32.000 kg modre galice.

Vinsko trgovino je pospeševala z razpošiljanjem oklicev na gostilničarje in županstva; ti oklici so imeli namen, povzdigniti prodajo domačega kranjskega pridelka. Razposlalo se je nad tisoč takih oklicev. Dne 6. in 7. decembra 1914 se je priredila vinska pokušnja v Kandiji, ki je imela lep uspeh, ker se je je

udeležilo veliko vinogradnikov, pa tudi najboljši naši vinski trgovci.

Sadjarstvo je pospeševala podružnica z oddajo lepega sadnega drevja iz svoje drevesnice, dalje steni, da se je drevesnica za polovico povečala in da se je izpopolnil tudi sortiment jabolčnega drevja, ki je glavni sadež v podružnični okolici. V l. 1913. in 1914. se je pridelalo 1832 sadnih dreves; od teh se je oddalo članom 1528 in prodalo 304 dreves. Posadilo se je v drevesnico nanovo 6620 drevesc. Prostor stare drevesnice se je opustil. Ker ni bilo mogoče dosedaj dobiti pripravejšega prostora, se je vzelo nekaj novega zemljišča v najem, deloma se bo pa obrnil dosedanji matičnjak za drevesnico.

Poljedelstvo in travništvo je pospeševala podružnica v zadnjih dveh letih s skupnim naročevanjem umetnih gnojil. Oddalo se je v tem času 221.900 kg umetnih gnojil, in sicer 59.400 kg Tomasove žindre, 127.000 kg rudninskega superfosfata, 13.000 kg kostne moke, 4600 kg kajnita, 16.800 kg kalijeve soli, 850 kg amonijevega sulfata, 150 kg čilskega solitra in 200 kg vinogradniškega gnojila. Mnogo umetnih gnojil se je prodalo tudi po tujih agentih, ki so dajali umetna gnojila na kredit, dasi so ga morali nazadnje draže plačevati. Podružnico čaka še mnogo dela, da privede v tem pogledu gospodarje do pravega in zdravega duha. Podružnica je priredila l. 1914 tudi ogled kosilnih strojev, in sicer na Grmu, kjer so se ti stroji praktično razkazovali. Zastopani so bili najboljši stroji in se je v tem že obširneje poročalo po listih. Podružnični trijer se čimdalje bolj rabi, ker se bolj in bolj spoznava vrednost dobro očiščenega semena.

Živinorejo je pospeševala podružnica vzajemno z živinorejsko zadrugo za novomeško okolico. L. 1913. se je priredil živinorejski shod na Grmu, in sicer 16. novembra. Ta shod je imel za posledico, da se je povečala na kmetijski šoli na grmu s pomočjo izdatne podpore deželnega odbora mlekarna, ki sprejema mleko iz Prečne, izdeluje sedaj maslo in sir in ki ima za prodajo mleka in mlečnih izdelkov tudi svojo stojnico v Novem mestu. Podružnica je tudi po svojih močeh podpirala premovanje bikov v Kandiji, ki se vrši sedaj vsako leto o priliki licenciranja. L. 1913. in 1914. so se vršili na kmetijski šoli na Grmu tečajji za prvo pomoč pri živini. Veliko vredni so bili ti tečajji tudi za podružnično okolico, ker so tu in tam kakemu živinorejcu pomagali. Važne naloge pa čakajo našo živinorejo v bodoče, ker se je v zadnjem času odvzelo mnogo konj in prodalo veliko dobre delovne živine. Skrbeti bo, da se ta izguba v našem gospodarstvu čimprej zopet nadomesti.

Podružnica je sestavila tudi statistiko o letini in pošiljala mesečno potrebna poročila o setvi in o pridelkih na kmetijsko ministrstvo. Koncem poročila o podružničnem delovanju se je načelnik dotaknil delovskega vprašanja in poudarjal, da se bo z vzajemno pomočjo domačih sil pri kmetijskem delu več doseglo kakor pa z vnanjimi delavci in naj si bodo to ujetniki ali pa begunci.

O podružničnih računih je poročal blagajnik A. Lapajne. Podružnica je imela l. 1913. 45.225 K 22 h denarnega prometa, in sicer v dohodkih 23.795 K 42 h in v stroških 21.429 K 80 h, tako da je bilo blagajničnega preostanka 2365 K 62 h. L. 1914. je bilo pa skupaj 80.905 K 21 h denarnega prometa, in sicer 42.049 K 70 h v dohodkih in 38.855 K 51 h v stroških, tako da je bilo koncem leta blagajničnega preostanka 3194 K 19 h.

Pri predlogih so se sprejeli sledeči nasveti:

1. Kmetijska družba naj z ozirom na lansko slabo letino naroči potrebno ajdino seme, ker ga bo letos manjkalo. (Predlog J. Bergmanna). 2. Podružnica naj prideluje v povečani drevnici tudi več hruškomoštnic. (Predlog J. Bevca).

Slednjič je opozarjal c. kr. vinarski nadzornik Skalicky o vrednosti tenaksa za škropljenje za tiste vinogradnike, ki niso naročili galice ali perocida.

Po končanem zborovanju so si udeležniki ogledali dva okopalnika Planetjunior št. 8. in dva sejalna stroja za turščico in peso. Potrebna pojasnila je dal podružnični načelnik. Pri tej priliki sta se naročila dva okopalnika z vso potrebno opremo za okopavanje in osipavanje turščice, fižola in pese. R.

Vprašanja in odgovori.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja, ki dohajajo na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovori, ki so splošno poučni, se uvrste med „Vprašanja in odgovore“, na ostala vprašanja se pa odgovarja pisмено, če je priložena znamka za odgovor. Odgovarja se edino na vprašanja, ki so podpisana s celim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začetnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki so prišla vsaj 4 dni pred izdajo lista; na poznejše došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi odgovora na kako kmetijsko-gospodarsko vprašanje, mora priložiti znamko za odgovor. Na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarska, se ne odgovarja v „Kmetovalcu“, ampak le pismente, če je pisnu priložena 1 K v znak kot prispevek k družbenemu pokojninskemu zakladu. Zadržje zlasti velja za pravne odgovore, ki seveda morejo biti le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 46. Imam mejaša, ki mejo vedno preminja; kako bi dal z najmanjšimi stroški po mapi določiti preporno mejo? (I. T. v K.)

Odgovor: Določitev meje po mapi Vas bo veljala najmanj, če prosite, da Vam mejo odmeri c. kr. evidenčni geometer Vašega političnega okraja. V tem slučaju povrnete državi le toliko, kar sama plača geometru za službo izven kraja njegovega urada, to je dnevno (kakih 10 K), vožnjo po železnici in za vsak kilometer poti kakih 50 h. C. kr. evidenčni geometer pride pa merit le kot posredovalec med Vami in Vašim mejašem; iz tega sledi, da morate biti ne le Vi, ampak tudi Vaš mejaš ob preporni meji zadovoljni z meritvijo. Oba se morata pismente zavezati, da bosta mejo, kakor jo določi poklicani državni geometer, pripoznala za edino veljavno in da v tej stvari ne bosta iskala pravice pri sodišču. Dokler se ne zavežeta k temu oba mejaša, toliko časa državni geometer meje ne sme določiti. Če je sosed za to, vložita skupno prošnjo, kolekovano za vsakega prosilca s kolekom 1 K, to je v Vašem slučaju v celem z 2 K. Prošnjo naslovite na c. kr. evidenčni urad svojega političnega okraja ali pa na c. kr. finančno ravnateljstvo (na Kranjskem v Ljubljani.) Če se pa s sosedom ne moreta sporazumeti, pa vseeno sami lahko pokličete civilnega geometra (iz Ljubljane). Ta Vam zmeri tudi, če se s sosedom še nista sporazumela; to pa kar določi, ima seveda veljavo šele tedaj, ko mu pritrudi sosed ali pa sodišče. Za slučaj težbe se seveda lahko sklicujete na to merjenje, mogoče je tudi, da se s sosedom na podlagi tega merjenja laže poravnate nego sicer. Civilni geometer je sicer tudi od države pooblaščen za izvrševanje svojega poklica in njegovi izdelki imajo veljavo splošno pred vsako oblastjo; toda ker ni od države plačan in živi le od svojega dela in zaslužka, Vam mora več računati nego bi plačali državi; zato bi bilo tako merjenje dosti dražje nego merjenje, izvršeno od državnega geometra. Koliko bi veljalo, to je težko reči, ker nam niso znane razmere, najbrže ne manj kot 70—80 K, lahko pa seveda tudi dosti več.

Vprašanje 47. Kaj so pravzaprav izluženi rezanci sladkornate pese, ki so priporočeni kot krma za

konje v oglasu c. kr. kmetijskega ministarstva, objavljenem v zadnji številki „Kmetovalca“? (J. K. v T.)

Odgovor: Izluženi rezanci sladkornate pese so zrezana sladkornata pesa, iz ktere je sladkor že vzet. V 100 kg sladkornate pese je 15—17 kg sladkorja. Ta je razdeljen po celicah cele pesne korenine. Ko je treba dobiti sladkor iz pese, zreže najprej stroj peso približno tako, kot se zreže repa za kisanje. Zrezano peso spravijo v velike posode, skozi ktere teče počasi gorka voda. Ta izluži sladkor iz celic in ga vzame s seboj. Voda je napeljana skozi rezance toliko časa in na tak način, da skoraj prav nič sladkorja ne ostane v njih, da jih torej popolnoma izluži; odtod ime „izluženi“ rezanci sladkornate pese. Te rezance porablja za krmo, in sicer včasih v posebnih pečeh posušene, navadno pa le v jamah skisane. Suše jih le malo, pa tudi skisanih ni dosti naprodaj. Skoro vsak posestnik si namreč, ko odda peso v tvornico, izgovori, da mu mora tvornica rezance vrniti, ker jih rabi doma. Sicer pa že sam prevoz v naše kraje neposušene rezance tako podraži, da pri nas kot krma toliko časa ne bodo imeli pomena, dokler ne bomo doma pridelovali sladkornate pese in dokler ne bomo doma imeli tvornice za sladkor.

Vprašanje 48. Ali je preveč, če doječa krava spi na dan do 50 l vode? Preden je imela ta krava teleta, ni popila toliko vode in je drugače videti popolnoma zdrava. Seveda ima sedaj boljše krmo. (F. V. v G.)

Odgovor: 500 kg težka krava potrebuje na dan pri suhi klaji 60 do 80 l vode, in sicer tem več čim več daje mleka in čim bolj suha je klaja. Pri pokladanju zelene klaje potrebuje taka krava okoli 30 l vode, na paši pa 20 l vode na dan. Ker Vi sedaj pokladate večinoma suho klajo ni 50 l vode na dan za kravo preveč, ker morate vpoštevati, da ima krava po otelitvi veliko več mleka kakor pa prej, oziroma ima sploh mleko, dočim ga pred otelitvijo ni imela, če je suha stala. Če je pa suha klaja, ki jo pokladate, plesnjiva in zatohla, pa taka klaja slabo vpliva na obilje in krava dobi skalnično drisko, vsled katere več vode popije kakor navadno.

Vprašanje 49. Ali kaže dveletno dobro razvito kobilu že sedaj pustiti zaskočiti? (A. B. v V.)

Odgovor: Načelno je kobilu pripustiti kadar je dovolj, oziroma popolnoma razvita. To je odvisno od pasme in od posebnosti vsake kobile posebej. Čim pravilneje in bolje je bila kobilu v mladosti oskrbovana in prehranjevana tem hitreje se razvija in postane za razplodbo sposobna. Kobile težkih pasem (pingavke) so za pleme prej godne kakor kobile zlahčnih, t. j. lahkih, iskrih pasem. Vobče se lahko reče, da težko kobilu ni mlajšo kakor tri leta staro pustiti zaskočiti, in zlahčno kobilu šele konci četrtega leta, da kobilu skoti štiri, odnosno pet let stara. Prezgodaj zaskočena kobilu stori slabotno žrebe, ki največkrat niti ni v stanu živeti in vrh tega premlada in ne dovolj razvita kobilu nima razvitih mlečnih žlez in zato nima za mladiča nič ali vsaj ne dovolj mleka. Tudi k premovanju se pripuste žrebeče kobile težkih pasem vsaj štiriletne in zlahčnih pasem vsaj petletne.

Vprašanje 50. Dveletnemu konju se delajo na zadnji strani sprednjih nog prav zgoraj tik pod prsami bule. Kaj povzroči bule na spodnjih konjevih nogah pod prsami in kako se zdravijo? (A. N. v P.)

Odgovor: Tisto mesto, kjer so se naredile konju bule, je komolec, in zato se te bule imenujejo komolčne bule. Bule na komolcu so posledica kakega udarca, a največkrat se pa naredi, če se konj pri ležanju otišči s štolami podkve, če ima navado nerodno ležati. Zaraditega se komolčne bule tudi tedaj pogosto naredi v hlevih, ker imajo konji ozke staje in so prisiljeni nerodno ležati, t. j. s podvihanimi nogami, vsled česar pri ležanju kopito, zlasti pa štolni podkev

trajno pritiskajo na komolec. Komolčne bule se včasih narede kar čez noč, in sicer so to za jabolko ali pest debele otekline. Oteklina je malo vroča in se pod prsti čuti mehka kakor testo. Bula redkokdaj samaodsebe izgine, prav mnogokrat se pa strdi. Včasih se oteklina zgnoji in predere, vendar ostane koža vselej debela in trda. Kadar je bula vnetja, je nanjo devati mrzle obkladke. Če je pa bula posebno velika in mehka, jo je prerezati in iztrebiti ter je vanjo deti kos razkuženega bombaža, namočenega v raztopini klorovega cinka (pet gramov klorovega cinka na 40 gramov vode). To delo je seveda vsikdar prepustiti le večjemu živinozdravniku. Rana, ki nastane, kadar se prereže komolčna bula, se vobče kaj nerada zdravi, ker jo obdajajo deli, ki se pri hoji vedno premikajo. Konje, ki dobe komolčne bule od pritiska štolnov, je drugače podkovati in jim je zvečer okolu blejla privezati svitke, ki preprečujejo pritisek podkve na komolec.

Vprašanje 51. Kaj sme ukazati župan gledé obdelovanja polja v vojnem času? Pri nas govoré ljudje o tem najrazličnejše stvari, pravega odgovora na to vprašanje pa ne vé nihče. (I. K. v M.)

Odgovor: Vlada je izdala gledé obdelovanja polja celo vrsto odredb in oklicov z namenom, pospeševati, kar je največ mogoče, pridelovanje živeža za časa vojne. Vsebinska teh odredb je nakratko tale: Letos se mora vse polje obdelati. Ni pa, da bi moralo biti obsejano z žitom ali pa s kako drugo rastlino, ki daje hrano ljudem. Deteljšč in pred vojsko v travnik puščenih njiv ni treba preorati in preobsejati. Prav tako ni treba obdelati sveta, na katerem bi sadež ne mogel dozoreti, ker se prostor porabi še pred žetvijo za kak drugačen namen, n. pr. kot stavbišče. Da bo vsaka njiva obdelana, zato je odgovoren v prvi vrsti lastnik. Kjer lastnik zemlje ne more ali noče obdelati, tam mora to oskrbeti žetvena komisija, na ktere odredbo mora to zemljišče občina ali sama obdelati, ali pa je prepustiti sposobni osebi v obdelovanje, to je dati zemljišče v najem. Žetveno komisijo sestavi župan iz 3—7 primerno izobraženih oseb in iz zaupanja vrednih občanov, predvsem iz duhovnikov, učiteljev, zdravnikov, uradnikov, kmetijskih zastopov ter iz kmetovalcev. Člani komisije ne dobe za svoje delo nikake odškodnine. Komisija mora odrediti vse, kar je za pravočasno in namenu primerno obdelavo vsega polja v občini ali v kraju potrebno. Najprej mora dognati, ktero posestvo v občini je v nevarnosti, da ostane neobdelano, ker je posestnik pri vojaki ali pa kako drugače zadržan; nadalje mora dognati število delavcev, orodja in vprežne živine, ki je v občini na razpolago. Potem mora določiti, v katerem redu in kako se bo vršilo obdelovanje posestev ali njiv, ki bi ostale sicer neobdelane; preskrbeti mora seme, kar ga manjka ter delavce in vprego poslati tja, kamor je treba, na ukaz glavarstva tudi v druge občine. Če je delovnih sil v občini premalo, jih mora dobiti komisija s posredovanjem okrajnega glavarstva iz sosednjih občin ali od drugje. Komisija mora sklicavati na posvete posestnike, da se dogovore glede načina obdelave ter gledé dobave semena in gnoj. O svojem delu mora komisija poročati okrajnemu glavarstvu. — Za svoje pomožno delo smejo zahtevati plačilo le tisti, ki tudi drugače žive od dnine; višino plačila določi žetvena komisija; vprega in orodje pa mora delati zastoj. K delu ne sme siliti komisija ljudi v javnih službah in v prostih poklicih, to je uradnikov, duhovnikov, učiteljev, zdravnikov, babic, bolniških strežnic, ter za kmetijsko delo vsled bolezní ali nevajenosti nesposobnih oseb prav tako tudi ne samostojnih kmetov, članov njihovih družin in njihovih uslužbencev, dokler imajo dovolj dela na svojem posestvu. Tudi voditeljev za nemoteno gospodarsko življenje potrebnih podjetij in enakih oseb ne sme siliti žetvena komisija h kmetijskemu pomožnemu delu. Vse to sklepa komisija z večino glasov; proti njenim sklepom ni priziva. Le politična oblast (okrajno glavarstvo), ki jo nad-

zira, jih mora razveljaviti, če ne odgovarjajo predpisom. Proti odredbam okrajnih glavarstev pa ni dopusten nikak priziv. — Da bo lažje dobiti semensko žito, je vlada izdala odredbo, po kateri je tako žito zapore prosto, to se pravi: žito za seme sme vsakdo vsakemu prepustiti, napraviti pa mora prejemniku žita izkaznico, na kateri je zapisano prejemnikovo ime, ter množina in vrsta žita s pripombo, da je žito prodano za seme. S to izkaznico more žito iz kraja v kraj brez posebnega dovoljenja politične oblasti, ktero je za vsako drugo prodajanje žita potrebno. — Da se špekulacije ne polaste žita že pred žetvijo, zato je vlada vse prodajne pogodbe za letošnje žito, ki bodo napravljene do 1. julija l. l., razen onih, ktere sklence vojaška uprava, že naprej razveljavila. Kdor se takih kupčij udeleži, ta bo strogo kaznovan. — Prestopke zoper te odredbe kaznuje pristojna oblast z zaporom do enega leta ali z globo do 2000 K, špekulacijske pogodbe z žitom celo z globo do 5000 K.

Družbene vesti.

* **P. n. gg. ude c. kr. kmetijske družbe,** ki se obračajo v raznih zadevah na našo družbo, **nujno prosimo,** naj vsako napišejo na poseben list in vsak list podpišejo ter navedó bivališče in pošto, kajti vsak družben uradnik ima svoj posel in se delajo silno težkoče, zamude in tudi zmešnjave, če so na enemistem listu pisane razne prošnje, naročila na gospodarske potrebščine, naročila na drevje, gospodarska vprašanja itd.

* **Naročnikom.** V sedanjem času se nam z ozirom na spomladanska dela naročitve na kmetijske potrebščine tako silno množijo, da nam jih nikakor ni mogoče takoj izvršiti. Vrhutega pa nam tvornice za gnojila vsled raznih zaprek ne morejo davno naročenih gnojil dosti hitro pošiljati. Nam samim je veliko do tega, da udom hitro postrežemo, zato prosimo naročnike, naj nekoliko potrpe, kar nam bo v kratkem mogoče vse naročitve po vrsti rešiti.

* **P. n. gg. družbene ude nujno prosimo,** da vse gospodarske potrebščine pravočasno naročajo ter se pri naročilih ozirajo na objave v „Kmetovalcu“. Družba oddaja le tiste predmete, ki jih objavlja, zato prosimo, naj naročniki ne povprašujejo po predmetih, ki jih ni v zalogi. Vsak naročnik naj natančno naznani svoj dom, pošto, oziroma železniško postajo. Vsako naročilo se izvrši le proti predplačilu ali povzetju.

Diamalt se dobi v pločevinastih ročkah po 4½ kg, ki stanejo po 8 K. dobe se pa sedaj tudi manjše ročke po 1 kg, ki stanejo 2 K (bres poštnine). Opozarjamo na spis „Diamalt, dober pripomoček pri peki“ v peti številki letošnjega „Kmetovalca“.

* **Semenske zmesi detelj in trav,** izbrane čiste in preskušene kakovosti, ima c. kr. kmetijska družba v zalogi in jih oddaja kmetovalcem po nižje objavljenih cenah. — Opozarjamo na spis „Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi“, ki ga na zahtevanje vsakomur zastoj pošljemo. Obenem opozarjamo na knjigo Weinzierl-Turk: O sestavljanju in setvi travnih mešaníc, ki stane pri družbi za ude 1 krono.

* **Deteljno seme,** zajamčeno predenice čisto in potrjeno od kmetijsko-kemijskega preskušališča v Ljubljani, oddaja družba svojim udom z zavojem vred, in sicer seme domače, štajerske ali črne detelje po 2 K 20 h in seme lucerne ali nemške detelje po 2 K 20 h kilogram.

* **Semena detelj in trav** ima družba naslednje vrste v zalogi:

domača detelja (<i>trifolium pratense</i>)	K 2:20
lucerna (<i>medicago sativa</i>)	" 2:20
švedska detelja (<i>trifolium hybridum</i>)	" 3:60
bela detelja (<i>trifolium repens</i>)	" 3:80
esparzeta, izluščena (<i>onobrychis sativa</i>)	" 1:60
francoska pšovka (<i>avena elatior</i>)	" 2:—
angleška ljulka (<i>lolium parenne</i>)	" 1:40
laška ljulka (<i>lolium italicum</i>)	" 1:40
pasja trava (<i>dactylis glomerata</i>)	" 2:20
senožetna latovka (<i>poa pratensis</i>)	" 2:20
navadna latovka (<i>poa trivialis</i>)	" 2:80
medena trava (<i>hocius lanatus</i>)	" 2:—
svetlikasta trstika (<i>phalaris arundinacea</i>)	" 5:—
trstikasta bilnica (<i>festuca arundinacea</i>)	" 2:—
rdeča bilnica (<i>festuca rubra</i>)	" 2:80
lisčji rep (<i>alopecurus pratensis</i>)	" 3:60
travniška bilnica (<i>festuca pratensis</i>)	" 2:—
mačji rep (<i>phleum pratense</i>)	" 1:60
pasji rep (<i>cynosurus cristatus</i>)	" 2:80
šopulja (<i>agrostis stolonifera</i>)	" 3:60
zlata pšovka (<i>trisetum flavescens</i>)	" 5:—
pokončna stoklasa (<i>bromus erectus</i>)	" 2:80
zmes travnih semen za trajne senožeti	" 2:20

* Severnonemško seme krmske pese dobivajo udje pri družbi po 1 K kilogram z zavojem vred, in sicer rdečo in rumeno mamutovko in rumeno ekendorfovko.

* Glede oddaje semen naznanjamo, da veljajo gori označene cene z zavojem vred in s stroški za vozi list le pri naročilih nad 5 kg. Pri naročilih do 5 kg se posebej zaračunata zavoj in vozi list.

* Antlavit v varstvo setev pšenice, turščice, graha, graščice, travnih in detelnih semen itd. pred poljskimi vrnanji, vrabel, kokošmi, golobi, fazani itd. stane kg 14 kron. Osminka kile v dvanajstih litrih vode raztopljenega antiavita zadostuje za impregniranje 130 kg setve in stane proti predplačilu K 2:20 ter se razpošilja kot vzorec brez vrednosti. Glede uporabe antiavita opozarjamo na spis „Odvratanje škode po vrnanju“ v „Kmetovalcu“ števil. 2. z dne 15. marca 1914.

Za vinogradnike in vinske trgovce ima družba v zalogi sledeči novi dve kletarski potrebščini: 1. Bernadotov vinomer (vinsko tehtnico) za hitro določanje alkohola v vinu mrazim potom. Cena temu vinomeru je 6 K ter je denar pri naročitvi naprej poslati. 2. Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zoprn okus ali duh, bodisi po gnolobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. Kg eponita stane 5 K brez poštnine in zavoja. Množine eponita po 10 dk se pošilja za 60 vinarjev s poštnino in zavojem vred kakor vzorec brez vrednosti in je denar naprej poslati.

Perocid s 45 odstotki sulfatne zmesi redkih elementov stane K 70— sto kg in po izkušnjah se doseže s 150 kg perocida enak uspeh kakor s 100 kg modre galice. Perocida je družba mogla dokupiti le prav majhno množino.

Najfinejše zmleto pravo sicilijsko žveplo stane K 30— sto kg in priporočamo udom, da ga takej naročijo, ker je uvažanje tega predmeta zvezano s čimdalje večjimi težkočami.

* Trtne škropilnice ima družba tudi letos v zalogi, in sicer dve vrsti: navadne škropilnice „Korona“ po K 28— in škropilnice novejšje sestave „Hero“ po K 44— komad z zabojem vred. Slednje imajo tlačilno in brizgalno napravo, ki se izsnema, so močnejše in vsestransko priporočene. Družba si je letos nabavila tudi škropilnice sestava dunajske c. kr. kmetijske družbe „Avstrija“, ki so zelo močno izdelane in zbog svoje trpežnosti jako priljubljene. Komad stane 44 kron. Družba si je nabavila tudi nekaterih potrebščin k škropilnicam, ker jih morajo posestniki starih škro-

pilnic večkrat nadomestiti. Nova škropilnica je draga, dočim se da majhna napaka često popraviti z nadomeščenjem kakrga dela. Gumijeve plošče so po K 1:20. Razpršilnike, ki se lahko rabijo za oba stroja, nadomešča družba po 80 h z iglo vred. Dvojni razpršilniki stanejo po K 2:60. Nova iznajdba je mrežna cevka, ki se lahko rabi pri vsaki razpršilni cevi, ne da bi bilo treba pri razpršilni cevi ali na razpršilniku kaj izpremeniti. Z mrežno cevko opremljena razpršilna cev lahko mnogo ur nemoteno deluje, ker se zamašenje dolgo zabranjuje. Komad stane 2 kroni. Kolenca so po 1 K.

Žveplalniki. V zalogi bo nekaj komadov nahrbtnih žveplalnikov „Prinz I“ po 30 kron in nekaj ročnih žveplalnikov po 10 kron komad.

* Umetna gnojila:

Rudninski superfosfat. Italijanska vlada je izvoz tega umetnega gnojila prepovedala in družba, ki je do zadnjega časa dobivala superfosfat večidel iz Portuguarskih tvornic, ga svojim udom sedaj ne more več pošiljati. Tudi bližnje avstrijske kemijske tvornice so vsled pomanjkanja potrebnih surovin sedaj prenehale z obratom. Dokler bo kaj zaloge, naj udje sežejo po kostnem superfosfatu, ki vsebuje 18 do 19 odstotkov fosforove kisline in ki ga je rabiti v zvezi s kalijevo soljo. Na oral je računati dve vreči kostnega superfosfata in eno vrečo kalijeve soli.

Kalijevo sol po K 13:60 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 7 K. Kdor gnoji travnike s kostno moko ali superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijevo sol, ki ima v sebi 42 % kalija in stane 13 K 60 h, dočim ima kajnit le 12 — 14 % kalija ter stane 6 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kalijeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 5 K 90 h.

Kajnit po 6 K 50 h 100 kg.

Kostno moko po 13 K 100 kg z vrečo vred.

Kostni superfosfat po 13 K 100 kg.

Mešano umetno gnojilo (vinogradniško gnojilo), ki ima 10 % v vodi raztopne fosforove kisline, 10 % žveplenokislega kalija in 4 % amonijevga dušika, oddaja družba po 24 K 100 kg z vrečo vred.

* Za živinorejce ima družba v zalogi požiralnikove cevi za odraslo goved po 12 K komad in za teleta, ovce in koze po 7 K komad. Trokarji so po 5 K komad. Požiralnikove cevi in trokarji služijo v to, da se napenjanje govedi hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 80 h. Mlečne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli, da je ni mogoče molsti. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

Klajno apno, 38—42 %, precipitirano (ne žgano) blago, oddaja družba v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 26 h. V manjših množinah pa po 28 h kg. Za manjše pošiljateve na zunan se še posebej zaračun za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozi list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja.

Sezamove tropine. Družba je ugodno kupila večje množine najfinejše zmletih sezamovih tropin in jih oddaja po znižani ceni K 50— 100 kg iz Ljubljane. Te tropine družba jako priporoča. Vsebujejo jamčeno 50 odstotkov beljakovin in maščobe in se dobivajo v vrečah po 100 kg. Priporočati je umnim gospodarjem, da si čimprej priskrbe zadostno množino teh tropin, ker utegujejo oljarne pozneje ceno znatno povišati.

Tropine podzemeljskega oreha. Te tropine imajo zjamčeno 56 do 57 odstotkov beljakovin in maščobe v sebi. Družba je ugodno kupila večjo množino in jih oddaja

po 50 K 100 kg iz Ljubljane. Prof. dr. Pett. pravi v svoji knjigi o krmilih: „Orehove tropine se morajo prištevati na močnejšim dušičnatim in najlaže prebavnim rastlinskim močnim krmilom; odlikujejo se posebno po večji vsebini beljakovin.“ Tudi mi jih priporočamo našim udom, ki imajo živino navajeno na krmljenje z močnimi krmili; dobivajo se v vrečah po 100 kg. Vsled ugodnega sklepa more družba dati večje množine teh tropin sedaj celo po ugodnejših pogojih, kakor oljarne same.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 29. marca 1915.

Seji je predsedoval družbeni predsednik g. komercialni svetnik Povše, c. kr. deželno vlado je zastopal g. dvorni svetnik vitez pl. Laschan, deželni odbor namestnik deželnega glavarja v deželnem odboru g. dr. Evgen Lampe, in navzoči so bili odborniki gg.: baron Apfaltrern, Bartol, Dimnik, Hladnik, Istenič, Jan, Kosler, baron Liechtenberg, Piber, Rohrman in ravnatelj Pirc.

Predsednik je konstatiral sklepčnost in otvoril sejo.

Predsednik je sporočil odboru, da je dogovorno z obema predsednikoma določil družbenim uradnikom in uslužbencem draginjsko doklado v izmeri celomesečne plače, ki se je takoj nakazala ter prosi za ta ukrep predsedništva naknadne odbrove prireditve, kar se soglasno zgodi.

Predsednik je obširno poročal kakšno stališče je zavzemal pri seji izvršilnega odbora kmetijskega sveta, ki je bila 22. marca t. l. na Dunaju. (Predsednikovo tozadevno poročilo je kot poseben spis v današnji številki »Kmetovalca« objavljeno.)

Glede oddaje za vojsko neporabnih konj iz vojaških živinodrazavnic je poročal predsednik tole: Kako je bilo z oddajo takih konj iz živinodrazavnic v Gorici meseca decembra je odbornikom že znano. Kmetijska družba je bila pozvana brzojavnim putem 14. februarja prevzeti take konje za kranjske kmetovalce v Brucku n. L. Družba je v ta namen tjakaj poslala svojega zastopnika, a ni dobil nobenega konja, ker so se vsi ozdraveli konji kot sposobni zopet prevzeli za vojaške namene. Vrhutega ne bi bilo mogoče v Brucku n. L. nobenega konja prevzeti, ker v tamkajšnji živinodrazavnici razsajajo konjske kužne bolezni. Končno je bila kmetijska družba brzojavno pozvana prevzeti take konje 20. marca v Stockerau pri Dunaju, kjer se je družbenemu zastopniku posrečilo dobiti 47 za vojsko nesposobnih konj za kranjske kmetovalce, ki bi se imeli 29. marca odposlati v Ljubljano. 27. marca je pa došla brzojavka, glasom katere teh konj zaenkrat ni mogoče odposlati, ker je v živinodrazavnici v Stockerau izbruhnila prsna kuga pri konjih.* Glavni odbor je vzel to neugodno predsednikovo poročilo na znanje in sklenil se obrniti brzojavnim putem na kmetijsko ministrstvo naj se vendarle iz kake druge živinodrazavnice določi nekaj konj za kranjske kmetovalce.

Družbeni ravnatelj je poročal o oddaji gospodarskih potrebščin družbenim udom sledeče: Otrobov iz vojaških mlinov že od jeseni večne dobi, ker jih vojaška uprava sedaj sama rabi vsled pomanjkanja ovsa za krmljenje konj. Oljnatih tropin je dovolj v zalogi in se ajn štu dovolj te tropine na debelo tudi izven dežele oddati, če jih domači kmetovalci ne bodo v zadostni množini naročevali. Ribje moke je kmetijska družba meseca marca dobila še 1 vagon, ki je pa že oddan in odslej naprej iz Nemčije tega krmila ni več dobiti. Modre galice je družba vsega skupaj nakupila 17 vagonov in vrhutega 2 vagona perocida ter bo ta množina za Kranjsko zadostovala, če bodo vinogradniki pri škropljenju trt varčno ravnali. Od te množine kupljene modre galice je že došlo 14 vagonov, ki so se že razde-

lili in v kratkem pride še ostanek treh vagonov, ki se bo takoj med naročnike razdelil. Dušičnatih umetnih gnojil ni več, ker jih je vojna uprava vse zasegla. Kalijeva umetna gnojila iz Nemčije se sedaj pač dobivajo, a silno počasi, ker ni vagonov na razpolaganje. Superfosfata v Avstriji ni veliko več dobiti, ker primanjkuje sirvin, a družba ima tega umetnega gnojila dovolj na razpolaganje, ker ga redno lahko dobiva iz Italije.* Semenskega zita za pomladansko setev je družba iz drugih kronovin dobila sama dva vagona, ker v dotičnih kronovinah niso dali dovoljenja za večji izvoz. Antiavit proti vranam more družba dobiti le proti dovoljenju notranjega državnega urada v Berlinu. Kot novo gospodarsko potrebnost je pričela družba oddajati meseca marca diamalt, ki je sredstvo za boljše napravo kruha iz slabe moke, oziroma iz mešanice moke kakor so sedaj predpisane. Glavni odbor je vzel to poročilo na znanje in sklenil dogovorno z deželnim odborom prositi, da se iz zaklada za pospeševanje živinoreje izposluje podpora, s pomočjo katere bi bilo mogoče oljnatih tropin vožnine prosto razpošiljati, ker so oljnatih tropin že tako samenebi silno drage. (Rešitev te prošnje utegne trajati več kakor mesec dni, ugodna rešitev je dvomljiva in zato naj se nihče na to podpora ne zanaša).

Glavni odbor se je dogovoril o vseh predpripravih za redni družbeni občni zbor, ki bo 19. aprila t. l. v Ljubljani po sporedu, ki je bil v zadnji številki »Kmetovalca« objavljen.

O vlogi županstva v Gorjah, da se vsled pomanjkanja živinodrazavnikov letos izjemno dovoli cepljenje prasičev tudi lajikom, je glavni odbor z ozirom na dopis deželne vlade z dne 5. februarja t. l., glasom katerega je cepljenje prasičev proti rdečici po lajikih po zakonu popolnoma nedopustno, sklenil se na deželno vlado obrniti z nujno prošnjo, da se da v svrhu cepljenja prasičev k vojakom poklicanim živinodrazavnikom dopust, oziroma naj se delegirajo živinodrazavniki iz Galicije, ki niso drugje zaposleni.

Glavni odbor je vzel na znanje, da se je družba obrnila na pristojno mesto vsaj za začasno uveljavljanje mlinarskega reda na podlagi § 14., ki pa na to svojo vlogo z dne 18. februarja t. l. ni dobila še nikakega odgovora. Glede vloge dvanajstih mlinarjev iz neke občine na Dolenjskem, ki ugovarjajo, da bi mlinarji z jemanjem prevelike merice kmetovalce odirali, ni glavni odbor ničesar ukrenil, ker se ta očitanja tičejo le tistih mlinarjev, ki res odirajo, ne pa poštenih, katerih je vsekako še vedno lepo število.

Na predlog g. odbornika Pibra je sklenil glavni odbor se na vojno ministrstvo obrniti z nujno prošnjo, da se takoj nakazuje vsote za rekvirirane konje in vprežno upravo in da se tistim kmetovalcem, ki so konje vojni upravi le posodili, in so čakali na dnevno odškodnino, izplačajo primerne vsote, če so se jim sedaj konji odkupili, kajti oni so bili s tem močno oškodovani, ker so se takrat konji nizko cenili, a posestniki s konji niso ničesar zaslužili.

Na interpelacijo g. odbornika Pibra glede dobave vina za vojno upravo je g. predsednik odgovoril, da je že on glede te zadeve interveniral pri kmetijskem ministru ob priliki seje izvrševalnega odbora kmetijskega sveta na Dunaju in da je kmetijski minister obljubil, da se bo pri prihodnji dobavi vina oziralo tudi na zadrage v južnih vinorodnih pokrajinah, kjer pridelujejo dovolj močna zdravilna vina, kakor n. pr. v vipavski dolini, v Primorju in v Dalmaciji.

O pismeno vložnem predlogu g. odbornika Koslerja glede obdelovanja tistih zemljišč, ki jih lastniki zaradi pomanjkanja delavcev, semena in umetnih gnojil sami ne morejo dobro obdelati, je glavni odbor sprejel njegove nasvete in se bo tozadevno obrnil na pristojno mesto, da se predlogom ugodí v kolikor je še sedaj mogoče.

Na predlog g. odbornika Dimnika, ki je poročal o velikih nepravilnostih pri klasifikaciji konj, ker so za cenilce konj mnogokrat izbrane nevesče osebe, je sklenil glavni odbor se obrniti s prošnjo do deželne vlade, da naj se cenilci konj v vsakem okraju določijo

* Sedaj je tudi izvoz superfosfata iz Italije prepovedan in ker ga domače tvornice zaradi pomanjkanja strovin ne morejo izdelovati, ni torej tega gnojila nič več dobiti.

* Naknadno je prišla brzojavka, da bo 1. aprila vendarle odposlanih 42 konj.

sporazumno s kmetijsko družbo, oziroma z njenim samostojnim konjerejskim odsekom.

G. odbornik Hladnik je utemeljil in predlagal sledeče: Glasom ministrske naredbe z dne 3. marca t. l. lahko poseje občina tista neobdelana zemljišča, katerih lastniki ne opravijo pravih del za pomladansko setev do 15. aprila t. l. ali pa da okrajno glavarstvo tako pravico sosednim občinam ali tretjim osebam do 23. aprila t. l., če se občina dane pravice ni poslužila. Ker se pri nas na Kranjskem v mnogih krajih sadi turščica, fižol in zelje šele po 23. aprilu, zato ta naredba za Kranjsko ni primerna in naj se glavni odbor obrne do c. kr. deželne vlade s prošnjo, da izposluje za Kranjsko z ozirom na razmere našega kmetijstva drugačne termine. Ta zelo utemeljen predlog je glavni odbor soglasno sprejel.

Za nove ude so se priglasili in jih je glavni odbor sprejel gg.:

Japelj Gregor, posestnik v Velikem Mengšu; Prodan Peter, tehn. tajnik Gosp. zadr. v Berseču; Kuček Edvard v Žalcu; Marolt Andrej, posestnik v Dolu; Prijatelj Ivan, župnik na Jesenicah; Lužan Uršula, posestnica v Žabnici; Reš Ivan, posest. v Mošnjah; Rihteršič Ivan, posestnik v Zgor. Otoku; Omahen Mihael, posestnik v Višnjigori; Urbanija Anton, posestnik v Žečah; Čadež Štefan, posestnik v Spod. Dupljah; Jelar Tomaž, posestnik v Zadrugi; Pezdirc Janez, posestnik v Črnomlju; Pezdirc Anton, posestnik v Gradacu; Race Josip, posestnik v Radiku; Benedičič Francišek, posestnik, Ljubno; Jenko Ivan, posest. v Zapogah; Žibernik Urh, p. d. Igerc, posestnik v Podkrajju; Matkovič Francišek, posestnik v Starem Trgu; Trontelj Francišek, pos. v Mali vasi; Županstvo občine Moste pri Ljubljani; Remšak Janez, posest. v Dobravljah; Krečič Maks, posestnik v Kodretih; Ukely Francišek, posestnik v Gabrju; Božič Franciška, posestnica v Podragi; Jakopin Janez, posestnik v Ravniku; Ljudska šola na Dovjem; Stöger Friderik, trgovec in posestnik v Krškem; Fajdiga Palmira, ravnateljova soproga v Kranju; Zoran Ivan, posestnik v Gor. Toplicah; Zoran Josip, posestnik v Gor. Toplicah; Preširen Francišek, posestnik v Čelah; Čuden Janez, posestnik v Česnjici; Ločnikar Janez, posest. v Podutiku; Krof Josip, posestnik na Savi; Ambrožič Josip, pos. in ključavničar v Ljubnem; Lukan Francišek, posestnikov sin v Slemah; Štrubelj Josip, posestnik v Stranski vasi; Gregorič Ivana, posestnica v Ljubljani; Mlakar Anton, posestnik, Igavas; Korošec Jakob, posestnik, Pučob; Zigmund Francišek, posestnik, Igavas; Štraser Ivan, vrtnar v Dečnem selu; Pahor Anton, posestnik v Ronchi; Zorc Josip, posestnik v Gabrjah; Osredkar Anton, posest. v Polhovemgradu; Mozetič Anton, posestnik v Novem Vodmatu; Fugina Anton, posestnik v Jelenji vasi; Klančar Janez, posestnik v Studenem; Marolt Josip, posestnik v Ravniku; Tarman Andrej, posestnik v Logu; Košir Josip, posestnik v Veliki Ligojni; Podboj Ivan, posestnik v Doleh; Cerar Anton, posestnik v Goričici; Šink Matija, posest. v Breznici; Marinč Marija, posestnica v Slavskem Lazu; Bauer Anton, posestnik v Fari; Štepec Franciška, posestnica v Vinjem Vrhu; Maznik Matija, posestnik v Velikem Korenu; Abram Janez, posestnik na Dobravi; Mihelič Katarina, trgovka v Starem Trgu pri Kočevju; Pešelj Josip, posestnik v Jelenji vasi; Pipan Josip, posestnik v Mavhinjah; Dernač Jakob, posestnik v Arličah pri Brežicah; Cerjak Mihael, posestnik v Dečnem Selu; Furman Jakob, posestnik v Konjiški vasi; Bralno društvo na Št. Viški gori; Gorenc Terezija, posestnica, Ostrožnik; Golé Francišek, posestnik, Vrhé; Kovačič Francišek, posestnik, Kamnje; Marin Janez, posestnik, Mirna; Sitar Anton, posest., Stara Gora; Smerke Jožefa, posestnica, Sela pri Stari Gori; Zorc Josip, posestnik, Log; Šoba Jakob, posestnik v Pragerskem; Jurdana Božo, posestnik v Jurdanah; Supan Franciška, posestnica v Hrastniku; Katnik Janez, posestnik v Krošicah; Rupnik Josip, posestnik v Dravi; Požek Miko, posestnik v Gribljah; Šorn Janez, posestnik v Dobnem; Možar Jure, posestnik, Radoviče; Nemanič Marko, pos., Radoviče; Gregel Anton, posestnik, Metlika; Muc Miko, posestnik, Primostek; Matjašič Marko, posestnik, Rakovec; Kozjan Anton, posestnik, Želebej; Nemanič Janez, posestnik, Šveržaki; Hrestek Marija, pos., Rakovec; Baša Miha, posestnik, Bubnjarci; Bezjak Marija, pos.,

Rakovec; Supin Karol, župni upravitelj v Spodnji Idriji; Kokelj Anton, posestnik v Podjelovem Brdu; Rauch Peter, posestnik v Kozicah; Žavbi Simon, posestnik v Zgor. Tuhinju; Sršen Franciška, posestnica na Skaručni; Lunka Francišek, posestnik v Žirovnici; Rok Anton, posestnik v Žirovnici; Mahne Josip, posestnik v Lip-senju; Ostrožnik Ignacij, posestnik v Vodicah; Oven Terezija, posestnica na Klancu; Tome Anton, posestnik v Gabrovki; Pevec Francišek, posestnik v Žejniku; Rosman Ivan, posestnik v Kotu; Ob'ak Francišek, posestnik v Kavčah; Rozman Lovro, posestnik v Ravnah; Koren Janez, posestnik v Ilirastju; Slodnjak Martin, posestnik v Bodkovcih; Kristan Viktor, Pulj; Smrkolj Alojzij, posestnik v Št. Ozbaltu; Resnik Francišek, posestnik v Hrastniku; Brvar Gotard, posestnik v Zaplanini; Mihelič Jurij, posestnik v Dolu; Lebar Francišek, posestnik v Prevojah; Panjan Jo-šip, pos. v Vojni vasi; Skubic Josip, mesar v Črnomlju; Tavčar Alojzij, posestnik v Krepeljah; Jesenik Leopold, posestnik in gostilničar v Št. Jurju ob Taboru; Trček Francišek, posestnik v Podborštu; Volčič Matevž, posestnik v Retečah; Hafner Janez, posestnik v Binkelju; Špenko Fortunat, posestnik v Podgori; Šebat Ivan, pos. v Bistrici; Lavrič Pavel, nadučitelj v Kovoru; Balon Olga, pos. v Bizeljskem; Bric Oroslov, posestnik in župan v Litiji; Dobravec Jožefa, posestnica, Vel. Kostrelnica; Pregelj Ivan, posestnik, Jablanica; Tomažič Jožef, posestnik, Grbin; Lindtner Kajetan, pos., Litija; Rupe Anton, posestnik v Stelniku; Oček Josip, posestnik v Vrhu; Bele Matija, posestnik, Dol. Suhadol; Pepel Josip, pos., Gor. Toplice; Her Mihael, posestnik, Mala Cikava; Jurečič Josip, posestnik, Srebrniče; Kovačič Josip, posestnik, Vel. Bučnavas; Majntninger Janez, posest., Kandija; Narodna Čitalnica v Novem-mestu; Ambrožič Francišek, posestnik v Zasipu; Jalen Anton, posestnik v Spod. Gorjah; Dornik Marija, posestnica v Podhomu; Pristov Marija, posestnica v Višelnici; Dežman Anton, posestnik v Lescah; Nachtigal Ivan, posestnikov sin v Trebelnem; Avsec Ivan, posestnice sin v Prelesju; Grabner Terezija, posestnica v Motniku; Tišler Anton, posestnik v Lomu; Košir Jernej, posestnik, Osredok; Plešec Jakob, posestnik, Brezovica; Ljudska šola v Aj-dovcu; Muhič Jakob, župan in posestnik, Ambrus; Slak Alojzij, posestnik, Dvor; Jeromen Ivana, posestnica v Mali vasi; Kopač Jakob, posestnik v Podgorici; Stare Julij, pivovarnar v Mengšu; Staudaher Francišek, posestnik v Lazih; Schauer Ivan, posestnik in dimnikar v Ljubljani; Maurin Mihael, posestnik v Tanči gori; Jurko B., posestnik v Razboru; Jerončič Ivan, posestnik, Goče; Živic Francišek, posest., Goče; Drole Martin, župnik v Boh. Beli; Udovč Matija, posestnik v Česnjevku; Glavan Jože, posestnik v Podborštu; Zakrajšek Jože, posestnik v Dol. Podborštu; Torkar Anton, posestnik v Selu; Stupica Francišek, posestnik v Sodražici; Štajer Francišek, posestnik na Griču; Hotujec Anton, posestnik v Pribincih; Mihelič Ivan, posestnik v Deskovici; Rauch Peter, posestnik v Krupi; Prosinečki Marija, posestnica v Stari vasi; Planine Rokus, posestnik v Bučerci; Zakošek Antonija, posestnica v Bučerci; Bralno društvo v Zgornji Ložnici; Štrancar Janez, pos. v Planini; Božič Janez, posestnik v Uhanju; Sartori Francišek, posestnik v Uhanju; Kobal Matevž, posestnik v Tevčah; Fatur Pavel, posestnik v Zagorju; Matjašič Josip, posestnik v Božakovem; Prunk Jakob, posestnik v Dol. Vremah; Jobst Anton posestnik v Mostah; Rauter Vinko, posestnik v Mostah; Žagar Mijo, nadučitelj v Klancu; Obid Jakob, posestnik v Bukovem; Hrib Ivana, posest., Vel. Polje; Fabič Janez, posestnik, Poreče; Premru Janez, pos., Škrlje; Ferjančič Ivan, posestnik, Otošče; Habe Francišek, posest. v Zadlogu; Zavarovalnica goveje živine v Proseku; Poje Anton, posestnik v Novem Kotu; Musi Josip, župnik v Vitanjah; Meglič Francišek, posestnik v Spod. Dolini; Auersperga pristava na Tur-jaku; Odar Anton, posestnik v Stari Fužini; Krljkar Josip, pos. na Vačah; Razboršek Ivan, posestnik v Šmartnem; Bahtič Ferdi-nand, posestnik v Bučerci; Barle Ignacij, posestnik v Rojah; Tisov Francišek, posestnik, Pristava pri Podgradu; Kos Miha, posestnik, Pleševica; Bergoč Luka, posestnik v Kočah; Fičur Štefan, posest. v Slavini; Sluga Francišek, posestnik v Žejah; Stare Janko, pos., Vel. Lašče; Klavs Francišek, posestnik, Ortenek; Pečnik Josip,

nadučitelj v Kapelah; Strmečki Ignacij, nadučitelj pri Ksaveriju v Sav. Dol.; Lavrič Karol, posestnik v Moravčah; Godler Josip, posestnik v Dečnih selih; Grčar Frančišek, posestnik, Kamnje; Golčar Ivan, posestnik, Prelesje; Koren Terezija, posest., Ravnik; Škoda Frančišek, posestnik, Dol; Štancar Karl, posest. in mlinar, Draga; Kos Josip, posestnik, Vel. Cirknik; Lušnik Amalija, posest. v Goričanah; Rataje Mihael, posest. v Roviščah; Klun Frančišek, posestnik, Brdice; Kalčič Matija, posest., Mali Bergod; Boštjančič Anton, posestnik v Harijah; Korenčan Frančišek st., posestnik v Samotorici; Madronič Mihael, posest. v Špeharjih; Kladva Martin, posestnik v Kamniku; Grahek Jakob, posestnik v Petrovi vasi; Grahek Jurij, posestnik v Rožancu; Gršič Janez, posestnik v Rožancu; Grahek Matija, posestnik v Selih; Grahek Josip ml., pos. v Lokvah; Kapš Jakob, posestnik v Rožancu; Pelko Frančišek, posestnik v Mihelji vasi; Plut Janez, posestnik v Petrovi vasi; Štukelj Štefan, posestnik v Ručetni vasi; Borišek Josip, posestnik na Polšniku; Knavs Josip, posestnik v Retjah; Košir Ivan, pos. v Retjah; Lovšin Frančišek, kaplan v Taboru; Turk Josip, pos. v Retjah; Grašič Andrej, posestnik v Priblivesi; Laknar Ivan, posestnik v Dragi; Stanovnik Valentin, posestnik v Kremenku; Tomič Jakob, posestnik v Lomeh; Kozjek Janez, posestnik v Zgor. Besnici; Bulovec Josip, kaplan pri Sv. Križu pri Litiji; Marin Josip, posestnik na Klancu; Mrzel Frančišek, posestnik in krojač v Moravčah; Potrebin Frančišek, posestnik v Prežganjskih Njivah; Vrtačnik Josip ml., posestnik in župan v Doleh; Kinkela Josip, posestnik v Zvoneči; Stopar Kristijan, c. in kr. gozdar mornarice v Pulju; Pavlin Ivan, posestnik v Gor. Brezovici; Jeram Josip, posestnik v Cerkljanskem Vrh; Strnič Anton, posest. pri Fari; Skrbinek Jakob, posestnik v Velikih Tinjah; Pirš Andrej, posest. v Hošnici; Colnar Ivan, posestnik v Kališorcu; Habjan Anton, posestnik, Vrh; Grcman Anton, posest., Leskovec; Dremelj Anton, posestnik, Leskovec; Erjavec Josip, posestnik, Kavce; Dolničar Matija, posestnik na Brezovici; Pečar Albin, posestnik v Smenem; Čušarek Janez, posestnik v Nemški vasi; Lovšin Andrej, posestnik v Jurjevici; Šolsko vodstvo v Žetalah pri Rogatcu; Wolf Frančišek, posestnik v Spod. Tiefenbachu; Male Ivan, posestnik v Košentavru; Strnad Anton, posestnik v Koludrjah; Majcen Marija, posestnica v Št. Janžu; Beltram Frančišek, posestnik v Jerovi vasi; Perčič Frančišek, posestnik v Broju; Ružič Frančišek, posestnik v Broju; Jeglič Rudolf, posestnik v Železnikih; Šterk Peter mlajši, posestnik v Kovači vasi; Henigsmann Janez, posestnik, Vavpča vas; Presl Viktor, posestnik v Tolminu; Sagaj Alojzij, kaplan v Sv. Lovrencu na Dravskem polju; Zupet Ivan, posest., Škocijan; Oberč Josip, posestnik, Gomulje; Sedlar Janez, posest., Hrastulje; Oberč Frančišek, posestnik, Grmulje; Keglovč Martin, posestnik, Grmulje; Gornik Janez, posestnik, Škocijan; Hacc Matevž, posest. v Podcerkvi; Butalič Filomena, posestnica v Mekinah; Vodopivec Frančišek, posestnik in pek v Krškem; Kmečka zveza v Škocjanu; Robnik Josip, veleposestnik v Lobnici; Koprivc Severin, posestnik v Arčičah; Kern Janez, posestnik v Potočah; Rogelj Andrej, pos. v Tupaličah; Sušnik Frančišek, posestnik v Sp. Beli; Snedec Janez, posestnik v Spod. Beli; Adam Jakob, posestnik, Peteline; Bergoč Jožefa, posestnica, Trnje; Čelihar Josip, posest., Št. Peter; Dekleva Anton, posestnik, Peteline; Dekleva Jakob, gostilničar, Peteline; Dekleva Karol, posestnik, Selce; Fatur Jernej, posestnik, Selce; Gašpari Anton, cestni mojster, Selce; Kristan Jernej, posestnik, Peteline; Križaj Janez, posestnik, Selce; Milhavčič Luka, posest., Selce; Milavec Lovro, posestnik, Selce; Oražem Tomaž, posestnik, Selce; Penko Janez, posestnik, Peteline; Penko Ivan, trg., Palčje; Smerdel Jakob, posestnik, Peteline; Smerdel Frančišek, posestnik, Peteline; Smerdel Marija, posestnica, Peteline; Smerdel Janez, posestnik, Selce; Smerdel Marija, posestnica, Selce; Šabec Anton, posestnik, Trnje; Šusteršič Anton, posestnik, Trnje; Šabec Janez, trgovec, Selce; Vodopivec Pavel, posestnik, Peteline; Vodopivec Frančišek, posestnik, Selce; Zorman Janez, posestnik, Trnje; Žifko Janez, posestnik, Selce; Šterbenc Jurij, posestnik v Starem Trgu;

Nadoh Marija, posestnica v Kilovčah; Krajni šolski svet, Sava; Požar Janez, posestnik v Gorenjah; Križman Anton, posestnik in c. kr. davkar v Krškem; Adam Štefan, posestnik v Velikem Nerajcu; Blažević Andrej, posestnik v Podvinu; Sopotnik Frančišek, posestnik, Brezje; Lazar Anton, posestnik, Podlipovica; Stedry Evgenija, posestnica v Ljubljani; Grizon Josip, posest. v Dekanib. (Konec prihodnjič.)

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Gor. Logatcu dne 18. aprila t. l. ob eni popoldne v dvorani „Izobraževalnega društva“.

S P O R E D :

1. Poročilo o delovanju podružnice.
2. Odobritev računov za l. 1914.
3. Volitev načelnika in enega odbornika.
4. Volitev zastopnika v občni zbor c. kr. kmetijske družbe.
5. Slučajnosti.

Opomnja: Če bi ob določenem času ne bilo navzočih zadostno število udov, se bo pol ure pozneje zborovalo z istim sporedom ne glede na število navzočih.

Fran Istenič.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice za Poljansko dolino v Gorenjivasi, dne 18. aprila t. l. ob štirih popoldne na Trati št. 10 v dvorani „Izobraževalnega društva“.

S P O R E D :

1. Pregled računov.
2. Volitev enega delegata za družbeni občni zbor za l. 1914.
3. Slučajnosti.

Opomnja: Če bi ob določenem uri ne bilo navzočih zadostno število udov, se bo pol ure pozneje zborovalo ob vsakem številu podružničnih udov.

Načelnništvo podružnice c. kr. kmetijske družbe za Poljansko dolino

v Gorenjivasi, dne 30. marca 1915.

Franc Uršič, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice na Vačah pri Litiji dne 18. aprila t. l. ob dveh popoldne v prostoru „Ljudske hranilnice“ na Vačah.

S P O R E D :

1. Poročilo o delovanju podružnice.
2. Poročilo o računih.
3. Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
4. Nasveti podružničnih udov.

Vače, 8. aprila 1915.

Načelnništvo.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Podbrezjah dne 18. aprila t. l. ob treh popoldne v kaplaniji.

S P O R E D :

1. Poročilo o računih.
2. Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
3. Volitev novega načelnikstva.
4. Volitev delegata za Ljubljano.

Podbrezje, dne 29. marca 1915.

Rok Markelj, načelnik.